

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 27.08.2020)

Голова Науково-методичної ради

_____ М. В. Дутчак

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ І ПРАВО В СИСТЕМІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-науковій програмі: ВК 8

мова навчання: українська

Розробники:

Балаж Марія Степанівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, balazhms@gmail.com

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фізичної терапії та ерготерапії
(засідання кафедри, протокол № 18 від 14 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лазарева О.Б.
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ О. В. Борисова

Начальник навчально-методичного відділу
_____ С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти
_____ О. І. Рудешко

Завідувач відділу докторантури та аспірантури
_____ Л. В. Денисова

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання теоретичних знань і практичних навичок для ефективної реалізації та керування процесом реабілітації, зокрема, ерготерапії, для втілення принципів менеджменту та маркетингу та розуміння правових аспектів роботи ерготерапевта. Обсяг дисципліни – 4кредити ЄКТС. Основні теми: система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній; роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг; ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем; маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг; поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг; оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating theoretical knowledge and practical skills for the effective implementation and management of the process of rehabilitation, in particular, ergotherapy, for the implementation of management and marketing principles and understanding of the legal aspects of the ergotherapist's work. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: Ukraine's health care system and the place of the ergotherapist. Role and functions of manager and supervisor in rehabilitation services. Effective communication change management and problem solving. Marketing of rehabilitation and ergotherapeutic services. The concept of leadership, function and tasks of the leader in the field of rehabilitation services. Assessment and strategies for improving the provision of rehabilitation and ergotherapeutic services. The final grade is formed taking into account the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – набуття теоретичних знань та практичних навичок реалізації та керування процесом надання реабілітаційних послуг.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 03	Здатність розвиватися, вчитися і володіти актуальними знаннями.
Фахові компетентності спеціальності	
СК 06	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у фізичній терапії та/або ерготерапії.

Обсяг навчальної дисципліни – 4кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	20	0	10	10	80	120
Заочна	6	0	6	0	108	120

Статус навчальної дисципліни: за вибором.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Професійно-орієнтована іноземна мова», «Громадське здоров'я», «Прикладна теорія ерготерапії», «Терапевтичні вміння та навички ерготерапевта», «Інформаційні технології у науковій діяльності з фізичної терапії та ерготерапії»; на третьому рівні вищої освіти: «Філософія і методологія науки», «Професійна етика», «Методи багатовимірної статистики в аналізі результатів наукових досліджень», «Управління дослідницькими проектами», «Громадське здоров'я».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	прак.	сем.	с.р.		л.	прак.	сем.	с.р.
Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.	18	2	0	2	14	22	0	2	0	20
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	34	4	4	4	22	32	2	0	0	30
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	26	4	2	2	18	26	2	0	0	24

Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	14	2	2	0	10	16	0	2	0	14
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.	16	4	2	0	10	14	0	2	0	12
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	12	4	0	2	6	10	2	0	0	8
Всього годин:	120	20	10	10	80	120	6	6	0	108

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.

Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я та соціальної політики. Правові аспекти роботи ерготерапевта.

Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.

Роль та функції менеджера. Планування та організація робочого процесу у сфері надання реабілітаційних послуг. Оцінка результатів та контроль ефективності. Менторство.

Роль та функції супервізора. Моделі супервізії. Шляхи досягнення ефективної супервізії.

Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.

Види комунікації. Способи ефективною співпраці із організаціями, керівниками та підлеглими. Стратегії для покращення комунікації.

Навики, необхідні для створення та менеджменту змін. Протидія змінам. Зміни як проблема і способи їх вирішення.

Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.

Поняття «маркетинг». Компоненти маркетингового процесу. Особливості маркетингу у сфері реабілітаційних послуг.

Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.

Поняття «лідерство»; теорії лідерства; функції та завдання лідера у сфері надання реабілітаційних послуг. Стать і лідерство. Формування лідера у команді.

Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.

Що таке якість та як її оцінити. Використання кола: планування-виконання-перевірка у реабілітаційних послугах. Шляхи до відвищення якості надання реабілітаційних послуг.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	1. Планування, організація та контроль як функції менеджера реабілітаційних послуг.	2	2
	2. Супервізія у системі реабілітаційних послуг.	2	0
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	3. Навички створення і керування змінами. Зміна як проблема і підхід, орієнтований на вирішення проблем.	2	0
Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	4. Використання принципів маркетингу у системі реабілітаційних послуг.	2	2
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.	5. Формування постаті лідера.	2	2
Всього годин:		10	6

Тематика семінарських занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми семінарських занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта та фізичного терапевта в ній.	1. Роль та функції ерготерапевта та фізичного терапевта у системі охорони здоров'я України та правові аспекти їх роботи.
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	2. Менеджмент реабілітаційних послуг та функції менеджера.	2	0
	3. Компетентності менеджера ерготерапевтичних послуг.	2	0
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	4. Види та способи комунікації.	2	0
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	5. Методи оцінки якості надання реабілітаційних послуг.	2	0
Всього годин:		10	0

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта та	1. Порівняння систем охорони здоров'я України та країн Європи і Північної Америки.
2. Ліцензування у системі	4		6

фізичного терапевта в ній.	реабілітаційних послуг.		
	3. Юридична відповідальність та захист працівників сфери реабілітації.	4	6
	4. Підготовка до практичних занять із теми 2.	2	2
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	5. Планування та організація надання послуг.	4	6
	6. Контроль за наданням реабілітаційних послуг.	4	6
	7. Менторство.	4	6
	8. Моделі супервізії.	4	6
	9. Теорії мотивації та задоволення співробітників.	4	4
	10. Підготовка до практичних занять із теми 3.	2	2
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	11. Теорії комунікації.	4	4
	12. Прагматичні стратегії покращення навичок комунікації.	4	4
	13. Ефективна письмова комунікація.	4	6
	14. Рівні змін.	2	4
	15. Опір до змін.	2	4
	16. Підготовка до практичних занять з теми 4.	2	2
Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	17. Компоненти маркетингового процесу.	4	4
	18. Визначення і розуміння популяції для здійснення маркетингу.	4	4
	19. Підготовка до практичних занять з теми 5.	2	2
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.	20. Теорії лідерства.	4	4
	21. Стать та лідерство.	4	4
	22. Підготовка до практичних занять з теми 6.	2	2
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних	23. Принципи безперервного підвищення якості.	6	6

послуг.			
		Всього годин:	80
			108

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання теоретичних знань і практичних навичок для ефективно організації та керування процесами надання реабілітаційних послуг, завдяки:

знанням: правових аспектів роботи, ролі та функцій ерготерапевта в системі охорони здоров'я України, менеджменту реабілітаційних послуг, функцій та компетентностей менеджера, видів, способів та принципів ефективно комунікації, принципів маркетингу у наданні реабілітаційних послуг, функцій та завдань лідера, методів оцінки якості надання реабілітаційних послуг, аналізу та шляхів покращення процесу надання реабілітаційних послуг;

умінням: керуватись правовими аспектами роботи, застосовувати функції планування, організації та контролю за наданням реабілітаційних послуг, діяти відповідно до компетентностей менеджера реабілітаційних послуг, супервізувати процес надання реабілітаційних послуг, застосовувати принципи, види і способи ефективно комунікації, використовувати принципи маркетингу, формувати постать лідера, оцінювати та аналізувати якість надання реабілітаційних послуг та впроваджувати шляхи її покращення.

Перелік програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПР 07	Розробляти та реалізовувати наукові проекти відповідно до завдань дисертаційного дослідження, готувати апікації для отримання грантів на проведення наукових досліджень, подавати пропозиції щодо їх фінансування, реєструвати права на інтелектуальну власність.
ПР 08	Доповнювати систему знань у фізичної терапії та/або ерготерапії, використовувати набуті уміння у передовій професійній практиці та викладацькій діяльності.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних

годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я України.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
2. Правові аспекти роботи ерготерапевта.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
3. Менеджмент реабілітаційних послуг та функції менеджера.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
4. Планування, організація та контроль як функції менеджера реабілітаційних послуг.	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
5. Компетентності менеджера ерготерапевтичних послуг.	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
6. Супервізія у системі реабілітаційних послуг.	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	6
7. Види та способи комунікації.	Симуляції. Розбір випадків.	8
8. Навички створення і керування змінами.	Симуляції. Розбір випадків.	8
9. Зміна як проблема і підхід, орієнтований на вирішення проблем.	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	8
10. Використання принципів маркетингу у системі реабілітаційних послуг.	Розбір випадків. Презентації. Есе.	6
11. Формування поста ті лідера.	Презентації. Есе.	6
12. Методи оцінки якості надання реабілітаційних послуг.	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8
13. Застосування кола «виконання-планування-перевірка».	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8

14. Шляхи до покращення надання ерго-терапевтичних послуг.	Розбір випадків. Презентації. Есе.	8
Всього балів		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Методи навчання: пояснювально-демонстраційний, проблемно-пошуковий, імітаційний, колективної розумової діяльності, наочний.

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, обговореннях, індивідуальні презентації, розбір випадків, симуляції), письмовий (індивідуальні чи групові есе, реферати), поточний та семестровий контроль.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання та вправи для аудиторної та самостійної роботи, перелік тем для обговорення, перелік тем наукових рефератів, есе та презентацій, комплекти тестових завдань для поточного та підсумкового контролю.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. - 664 с.
2. Виханский О.С., Наумов А. И. Менеджмент: Учебник. Москва: Гардарика, 2003. - 523 с.
3. Подопригора М.Г. Деловая этика: Учебное пособие. Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2012. – 116 с.
4. Чеботар С.І., Ларіна Я.С., Луцій, О.П. Маркетинг: Навчальний посібник. Київ: Наш час, 2007. – 504 с.
5. Павленко А. Ф., Войчак А. В. Маркетинг: Підручник. Київ: КНЕУ, 2003. – 246 с.
6. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с.

7. Braveman B. Leadind& Managing Occupational Therapy Services: An Evidence-Based Approach. F.A. Davis Company, 2006. – 416 p.

Додаткова література:

1. Примак Т. О. Маркетинг: Навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. – 228 с.
2. Виноградський М.Д., Шканова О.М. Організація праці менеджера: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2002. – 518 с.
3. Скаженик Е.Н. Практикум по деловому общению. Таганрог: ТРТУ, 2005. – 99 с.
4. Цзиці Лі. Лідерські якості менеджерів: вектори успіху. [Монографія]. Центр навчальної літератури, 2018. – 184 с.
5. Негрей М. В., Тужик К. Л. Теорія прийняття рішень [Навчальний посібник]. Центр навчальної літератури, 2018. – 272 с.
6. Скібіцький О.М. Лідерство та стиль роботи менеджера. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2010. – 192 с.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів <http://wfot.org>
4. Pub Med. [Internet]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>